

СТАНОВИЩЕ

върху дисертационен труд за получаване на образователната и научна степен "доктор" по област на висше образование 3.0. «Социални, стопански и правни науки», професионално направление 3.8. „Икономика”, научна специалност – „Организация и управление на производството”

Автор на дисертационния труд: Мухамет Незир Халили

докторант към катедра „Мениджмънт и маркетинг” при Аграрен университет, гр. Пловдив

Тема на дисертационния труд: Стратегически решения в земеделските производствени предприятия в Косово

Изготвил становището: доц. д-р Камен Димитров Петров, Университет за национално и световно стопанство - София, 3.0. „Социални, стопански и правни науки”, 3. 7. „Администрация и управление”, Народно стопанство (Геоикономика и регионално развитие), определен за член на научното жури със заповед № РД-16-532/08.05.019 от Ректора на АУ.

1. Актуалност на проблема.

В съвременното развитие на националните държави важна роля има осигуряването на продоволствието, както и развитието на силен земеделски сектор. В тази посока считам, че темата посветена на стратегически решения в земеделските производствени предприятия в Косово е актуална и майки предвид, че това е ново формирала се държава, която частично е призната, което предполага, че тя върва установява своите приоритети. От изследователска гледна точка подобен фокус извежда на преден план философията на развитието и функционирането на земеделските производствени предприятия и тяхната роля в икономика на административна област Косово. Темата е актуална и поради необходимостта косовското селскостопанско развитие и производство да анализира влиянието на външната среда в процеса на вземане на стратегически решения в земеделските производствени предприятия. Изследването се базира на теоретичните постановки от стратегическото управление и стратегически решения в мениджмънта.

2. Цел, задачи, хипотези и методи на изследване.

В дисертацията се защитава концептуалната теза, че стратегическото управление, като процес на вземане на решения за постигане на стратегическите цели на производствените компании в сектор „Земеделие“ има важно значение за фокуса на развитие на областта, а от там и е определен като предмет на изследване. Обекта на изследване е земеделското производствено предприятие „Мидекс“ в Косово. В голяма степен стратегическите решения влияят върху устойчиво пазарно присъствие и възможности за развитие на селскостопанските производители.

Целта на дисертационния труд е да се анализира влиянието на външната среда в процеса на вземане на стратегически решения в земеделските

производствени предприятия в Косово. Постигането на целта на дисертационното изследване се реализира чрез решаването на задачи като анализиране на процесите за вземане на стратегически решения, анализиране на моделите за вземане на стратегически решения, идентифициране на ролята на информацията, която идва от обкръжаващата среда и нейното влияние върху процеса на вземане на решения и качеството на взетите решения. Както и определяне на нивото на вземане на управленически решения, анализиране на образованието, квалификацията и професионалните умения на мениджърите в земеделските производствени предприятия и оценка на информацията, която може да бъде получена от обкръжаващата среда при вземане на решения в земеделските производствени предприятия.

Основният подход, приложен в изследването е абстрактно-логичния. Като конкретни негови прояви са намерили приложение анализът, синтезът, индукцията и дедукцията. Основният метод, който се използва в аналитичната част на дисертационното изследване е описателния метод. В допълнение се използват сравнителният и анкетният методи.

Чрез поставените за проверка хипотези се анализира влиянието на бизнес средата върху взетите управленически решения, като се има предвид различните фактори на въздействие върху изследваната производствена компания. Предложени за проверка са 5 хипотези са като сред тях се открояват проверка на въздействието на околната среда върху вземането на решения в зависимост от нивото на вземане на решения, оценка на въздействие на бизнес средата върху вземането на решения в зависимост от образователното равнище на служителите, проверка на удовлетворението на служителите от управлението е по-голямо, когато (ръководството) не разчита на информацията и събитията, идващи отвън, а действа и взема решения според вътрешната ситуация и обстоятелствата в компанията („провежда изолирани вътрешни политики“), както и модела на функционално управление и начина на вземане на решения определят конкурентните позиции на предприятието.

3. Онагледеност и представяне на получените резултати.

Дисертационният труд е изложен в увод, три глави и заключение, разположени на 156 стр., използвана литература и приложения, от които 144 страници основен текст и 76 литературни източника. Изследването е онагледено с 107 фигури, 14 таблици 1 приложение. Използваните фигури, схеми и таблици представят в детайли събраната информация от проведеното дисертационно изследване. Трудът показва, че докторант Халили притежава необходимите теоретични знания и професионални умения и демонстрира качества за самостоятелно провеждане на научни изследвания.

4. Обсъждане на резултатите и използвана литература.

В представената за становище дисертация може да изведем, че научната цел и задачи са изпълнени, предмета и обекта правилно са зададени, хипотезите подробно са откроени. Постигнатото е съотносимо като изискване за постижения в един дисертационен труд, а именно – налице са научни и научно приложни приноси, някои от които са адаптирани, а други са подкрепа на съществуващи теории.

Във въведението на дисертацията е представена цялостната концептуална

рамка на изследването. Докторант Халили аргументирано мотивира научното изследване. Обектът и предметът на дисертационния труд са коректно формулирани. Относно обекта на изследването трябва да се отбележи, че правилно е потърсена връзката и зависимостта при неговото определяне в рамката на стратегическите решения в земеделските производствени предприятия в Косово.

В първата част от докторантския труд авторката изяснява теоретичните аспекти с акцент върху теоретични основи на управлението на съвременните предприятия. Разгледани са стратегическите подход в производствените предприятия, ролята на ръководство с фактори като лидерство и решителност, принципите на вземане на стратегически решения и е направен методически подход на изследването.

В част втора на докторантския труд автора Халили разглежда методически инструментариум за изследване на ролята на обкръжаващата среда за вземане на управленически решения. Фокусът на анализ е посветен на трансформационна система и вземане на решения, анализа на информационни средства, информацията и нейната роля при вземане на управленски решения, влияние на времето върху процеса на вземане на управленски решения, както и анализ на критични фактори в процеса на вземане на управленски решения.

Третата част на докторантския труд е свързана с априориране чрез анализ на стратегическото управление в компания „Минекс“. Направена е кратка характеристика на фирмата, съответно анализ на стратегическото управление на фирмата. Проведено е анкетното проучване, където са представени проверка за достоверност на работните хипотези и са изведени съответните заключения и препоръки. В тази част на изследването се съдържат важни анализи и констатации. От изложеното до тук става ясно, че докторант Халили е добър изследовател, който притежава умението да изгражда, аргументира и прилага на практика

По отношение на използвания изследователски апарат трябва да се отбележи, че резултатите са точни и неоспорими и техния анализ е адекватен, което способства за постигането на основната цел от страна на докторант Халили в изследването.

5. Приноси на дисертационния труд.

Справката за дефинираните приноси напълно коректно отразява постиженията на докторант Халили. Изцяло приемам приносите, посочени в справката на автореферата на дисертационния труд. Те са реални, произтичат от цялостното дисертационно изследване и лично дело на автора. Приносите условно могат да бъдат разграничени на две групи, от гледна точка на техния характер - с теоретичен характер и методично приложен характер. Едната и другата група приноси имат особена тежест в дисертационния труд и публикациите свързани с него. Изпълнени са условията залегнали в Правилника за учебната дейност в Аграрен университет – гр. Пловдив, доколкото дисертацията съдържа оригинални научно-приложни приноси, а докторант Халили притежава теоретични знания и способност за самостоятелни научни изследвания. Изследването е оригинално и е

собствено дело на автора. Научните приноси в дисертационното изследване са важни за определяне на икономическата ефективност на Стратегически решения в земеделските производствени предприятия в Косово.

6. Критични бележки и въпроси.

В дисертационния труд не откривам слабости и погрешни постановки, които да намалят неговото качество, разбира се има определени технически забележки и проблеми в цитиранията, които обаче не намаляват достойнствата на труда. Препоръката ми е по-съществени части от дисертационния труд да намерят научна трибуна за разглеждане и обсъждане поради актуалния характер на проблемите пред предприятията в селскостопанския сектор. Това обстоятелство ще позволи търсенето на стратегически решения в земеделските производствени предприятия в Косово да намери по-широк отзук и нови решения, които да подпомогнат развитието им. Темата създава условия за сериозна научна дискусия, доразвиване на идеите в бъдеще и реална възможност и предпоставка подобни предприятия и икономически активни лица.

7. Публикувани статии и цитирания.

Авторефератът отразява адекватно основните моменти от съдържанието и постигнатите резултати, описани подробно в дисертационния труд, научните приноси и публикациите по темата.

Автора г-н Халили е осигурил публичност на резултатите от изследователската работа по темата на дисертацията, чрез публикуване на 5 материала. Проблемите, на които са посветени публикациите, кореспондират с контекста на изследваната тема.

Не са установени цитирания публикации на автора.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ:

Считам, че представеният дисертационен труд отговаря на изискванията на ЗРАСРБ и Правилника на Аграрния университет за неговото приложение, което ми дава основание да го оцена **ПОЛОЖИТЕЛНО**.

Позволявам си да предложа на почитаемото Научно жури също да гласува положително и да присъди на **МУХАМЕТ НЕЗИР ХАЛИЛИ** образователната и научна степен **“доктор”** по научната специалност „Организация и управление на производството”

Дата: 23.05.2019 г.
гр. София

Изготвил становището:
(доц.д-р Камен Петров)